

Vergaderjaar 2005–2006

30 348

Samenvoeging van de gemeenten Obdam en Wester-Koggenland

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 20 december 2005

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen. Onder het voorbehoud dat de regering de gestelde vragen tijdig en genoegzaam zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

blz.

1. Inleiding	1
2. Totstandkoming van het herindelingsadvies, voorgeschiedenis en regionale problematiek	2
3. De provincie Noord-Holland en het beleidskader gemeentelijke herindeling	3
4. De positie van de gemeente Hoorn	3
5. Financiële aspecten	4

¹ Samenstelling:

Leden: Kalsbeek (PvdA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), voorzitter, Vos (GL), Van Beek (VVD), ondervoorzitter, Van der Staaij (SGP), Luchtenveld (VVD), Wilders (Groep Wilders), De Pater-van der Meer (CDA), Duyvendak (GL), Spies (CDA), Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Van der Ham (D66), Haverkamp (CDA), Van Fessem (CDA), Smilde (CDA), Straub (PvdA), Nawijn (Groep Nawijn), Boelhouwer (PvdA), Dubbelboer (PvdA), Van Hijum (CDA), Van Schijndel (VVD), Irrgang (SP), Vacature (algemeen), Vacature (algemeen) en Vacature (SP).

Piv. leden: De Vries (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Fierens (PvdA), Halsema (GL), Weekers (VVD), Slob (CU), Hirsi Ali (VVD), Szabó (VVD), Rambocus (CDA), Van Gent (GL), Cörüz (CDA), Van As (LPF), Van Haersma Buma (CDA), Koşer Kaya (D66), Knops (CDA), Van Bochove (CDA), Algra (CDA), Hamer (PvdA), Hermans (LPF), Leerdam (PvdA), Wolfsen (PvdA), Eski (CDA), Van der Sande (VVD), Kant (SP), Balemans (VVD), Vacature (PvdA) en De Wit (SP).

1. Inleiding

De leden van de CDA fractie hebben kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel.

De leden van de fractie van de PvdA hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Obdam en Wester-Koggenland. Zij hebben eveneens kennis genomen van het draagvlak in de gemeenteraden en de inspanningen die de gemeenten zich hebben getroost overleg te voeren met de inwoners. Bij deze leden leven echter nog wel een aantal vragen.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel om de gemeenten Obdam en Wester-Koggenland samen te voegen. Alvorens deze leden een standpunt innemen, willen zij graag een aantal opmerkingen maken en de regering een aantal vragen voorleggen.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van het wetsvoorstel. Deze leden blijven het vreemd vinden dat de inbreng van de burgers van de gemeenten niet serieus genomen wordt. Zij bepleiten een verplicht referendum onder de bevolking bij een herindelingswet. Het resultaat kan aangehecht worden aan het wetsvoorstel voor de fusie. Dit doet recht aan het Handvest voor lokale autonomie en de regel uit de wet Algemene regels herindeling (Arhi) dat het draagvlak voor een herindeling een belangrijke factor is bij herindeling.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij stellen vast dat het gaat om een samenvoeging die van onderop is geïnitieerd, waarmee voldaan wordt aan het hoofdcriterium van het beleidskader inzake gemeentelijke herindeling.

2. Totstandkoming van het herindelingsadvies, voorgeschiedenis en regionale problematiek

Voor de leden van de CDA-fractie maakt dit voorstel deel uit van een grotere heroriëntatie op werkwijze en functioneren van de onderscheiden gemeenten in de regio West-Friesland. Reeds enige jaren wordt er gesproken over vrijwillige herindeling die ertoe leidt dat er bestuurskrachtige gemeenten ontstaan die de opgaven voor het gebied en haar inwoners voor een lange periode goed zullen kunnen behartigen. Ten aanzien van het draagvlak hebben deze leden nog enige opmerkingen. Er zijn 77 reacties ontvangen van inwoners ten tijde van de terinzagelegging van het wetsvoorstel. Wat was de strekking van deze reacties, zo vragen zij.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat andere varianten van herindelingen aan de orde zijn geweest. Kan de regering aangeven wat de uiteindelijke redenen waren waarom deze varianten niet zijn doorgegaan en kan de regering aangeven wat hierin de rol is geweest van GS? Is deze rol actief, c.q. sturend geweest, of heeft GS besloten vooral het proces tussen de gemeenten zelf te laten plaatsvinden? Deze leden stellen deze vragen ook tegen de achtergrond van de omvang van de nieuwe gemeenten. Deze gaat nu ca. 21 000 inwoners omvatten, wat gezien de ambitie en de komende taakstelling van de gemeenten bescheiden is te noemen. Hoe ziet de regering de omvang van de nieuwe gemeente in het licht van duurzaamheid?

Gesteld wordt dat het wetsvoorstel goed past binnen de regionale ontwikkelingen. Kan de regering die uitspraak nader toelichten aangezien het proces nu zo is ingericht dat het allemaal «losse» herindelingen betreft en niet uitgegaan is van een meer integrale benadering van West-Friesland. Kan de regering toelichten hoe in het kader van deze opmerking de relatie ligt tussen de stad Hoorn en de nieuwe gemeente, c.q. de relatie tussen stad en platteland? Kan de regering toelichten hoe zich dit verhoudt tot de ruimtelijke ordeningsprocessen en het streekplan? Kan de regering aangeven hoe dit plan bijdraagt aan een optimale ontwikkeling, ook economisch gezien, van West-Friesland.

De regering presenteert een aantal voorstellen tot herindeling van West-Friesland. Het is de leden van de VVD-fractie echter onduidelijk wat de samenhang is tussen de diverse voorstellen. Ook betreuren zij het zeer dat de regering niet met één integraal herindelingsplan naar de Kamer komt. Kan de regering hen informeren over het integrale beeld voor dit gebied? Met de nu voorliggende voorstellen is het herindelingsproces in West-Friesland nog niet tot een einde gekomen, er zullen tenminste nog grenscorrecties plaats moeten vinden. De leden van de VVD-fractie betreuren het zeer dat er op deze wijze een beleid ontstaat van twee snelheden. Ook

voor de nieuw te vormen gemeenten is dat zeer nadelig. Nog eens extra problematisch wordt het wanneer deze nieuwe gemeenten binnen enkele jaren wederom betrokken worden in een herindelingsdiscussie. De leden van de VVD-fractie missen een integrale West-Friese toekomstvisie en dat valt vooral de provincie Noord-Holland aan te rekenen. Gaarne vernemen deze leden de opvatting van de regering hierover.

Deze leden aarzelen zeer of het verstandig is door te gaan met de behandeling van de voorliggende wetsvoorstellen zolang niet ook de rest van het gebied definitief in procedure is genomen. Met elk besluit dat wordt genomen worden namelijk andere mogelijkheden uitgesloten. De leden van de VVD-fractie vragen de regering dan ook om één integrale visie op het gehele gebied. In het kader van dit herindelingsvoorstel gaat hun belangstelling specifiek uit naar de positie van de gemeente Opmeer.

De leden van de SGP-fractie vragen of vaststaat dat met de nieuwe gemeente ook voor de langere termijn een duurzame bestuurlijke eenheid wordt gecreëerd. Zij vragen in dat kader ook een integrale schets te geven van de bestuurlijke verhoudingen en ontwikkelingen in de regio en de plaats die de nieuw te vormen gemeente daarin inneemt.

3. De provincie Noord-Holland en het beleidskader gemeentelijke herindeling

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering aan te geven welke rol de provincie bij de ontwikkeling van dit wetsvoorstel en in het overleg van deze gemeenten en de omliggende gemeenten, in het bijzonder de gemeente Hoorn, heeft gespeeld.

De leden van de VVD-fractie vragen hoe de opvatting van GS van Noord-Holland, dat de herindeling in West-Friesland (beide voorstellen) geheel los moet worden gezien van de ruimtebehoefte voor bedrijfsterreinen en woningbouw van de gemeente Hoorn, zich verhoudt tot punt 1 van het beleidskader gemeentelijke herindeling. Gaarne krijgen deze leden een reactie van de regering.

Is de regering met GS van mening dat een in voorbereiding zijnde gemeenschappelijke woonvisie voor de regio voldoende basis biedt om de woonbehoefte van de regio buiten de herindelingsdiscussie te laten? In hoeverre acht de regering het noodzakelijk daarbij ook de afspraken met woningcorporaties te betrekken in het kader van het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) en in hoeverre is het daarbij belemmerend dat de gemeente Obdam nog een eigen woningbedrijf heeft, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

4. De positie van de gemeente Hoorn

De regering spreekt van het feit dat de gemeente Hoorn geen bezwaren heeft geuit tegen de voorgenomen samenvoeging. De leden van de CDA-fractie brengen naar voren dat tijdens de hoorzitting, die de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties op 7 december 2005 heeft belegd, door de burgemeester van Hoorn inderdaad is gemeld dat Hoorn in principe geen bezwaren heeft tegen de herindeling van Obdam met Wester-Koggenland, maar onder de voorwaarde dat de nieuwe gemeente de voor de regio noodzakelijke ontwikkeling van het bedrijventerrein Jaagweg ter hand neemt. Is het de regering bekend dat volgens Hoorn hun ruimtelijke en economische positie onder druk staat door het feit dat er ruimtelijk geen mogelijkheden meer zijn voor het huisvesten van nieuwe bedrijvigheid binnen de gemeente Hoorn? Is het de regering bekend dat Hoorn deze voorwaarde gesteld heeft? Welke rol heeft de provincie Noord-Holland hierin gespeeld? En wat is de opvatting van de regering hierover, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA fractie hebben kennis genomen van de opvattingen van Hoorn en Drechterland en Wester-Koggenland inzake een grenscorrectie. Kan de regering nader toelichten waarom en hoe de oorspronkelijk voorgestelde herindeling toen is vastgelopen? Kan de regering aangeven hoe deze grenscorrectie met Hoorn nu nog een rol speelt ten aanzien van het huidige wetsvoorstel? Kan de regering aangeven wat de uitkomst is van de bestuurskrachtmeting ter zake? Kan de regering aangeven wat de inhoud is van de bezwaren door burgers geuit tegen deze herindeling. Kan de regering aangeven hoe zij denkt de ruimtelijke problemen van Hoorn op te lossen in het voorliggend wetsvoorstel, zo vragen deze leden.

De gemeente Hoorn wordt binnenkort omringd door 3 heringedeelde gemeenten. Uit de inspraakreacties is echter gebleken dat op geen enkele wijze de ruimtelijke problematiek van Hoorn is opgelost. Ook de provincie Noord-Holland heeft naar de opvatting van de leden van de VVD-fractie onvoldoende regie uitgeoefend op de voorliggende herindelingsvoorstellen.

Is de regering bereid aan te geven welke grenscorrectie met de gemeente Hoorn noodzakelijk is om de toekomstige bouwmogelijkheden van deze gemeente te realiseren? Is de regering tevens bereid deze grenscorrectie middels een Nota van wijziging aan de Kamer voor te leggen of verwacht de regering dat dit soort problemen door middel van een amendement wordt opgelost? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de regering.

Over de noodzaak tot verdere vergroting van de mogelijkheden tot realisering van een grootschalig regionaal industrieterrein ontvangen de leden van de VVD-fractie geheel tegenstrijdige signalen. De gemeente Hoorn pleit voor een verdergaande grenscorrectie om de in hun ogen noodzakelijke opgave voor de West-Friese regio te kunnen realiseren. Inwoners van het dorpje Berkhout zijn boos en voeren aan dat de groeiverwachtingen van de gemeente Hoorn te hoog worden ingeschat. Ook hier vragen de leden van de VVD-fractie om de opvatting van de regering en de provincie Noord-Holland. Is de regering van mening dat er een verdere grenscorrectie noodzakelijk is, en zo ja, op welke termijn, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie wijzen op het slepende conflict over het bedrijventerrein in de omgeving van Hoorn, waarvoor deze gemeente geen ruimte zou hebben. Er is meningsverschil over de noodzaak van dit bedrijventerrein. De leden verzoeken de regering kennis te nemen van de verschillende opvattingen en haar oordeel te geven over de thans ontstane situatie.

De leden van de SGP-fractie stellen vast dat er nog een discussie loopt over een mogelijke grenswijziging met de gemeente Hoorn, zodat deze gemeente een bedrijventerrein kan realiseren. Zij begrepen dat de provincie deze kwestie los wil zien van het herindelings-traject. Wat is de opvatting van de regering daarover? De leden van de SGP-fractie zijn van mening dat bij een herindeling een integrale visie op het gebied aan de orde moet zijn en dat alle discussies rondom de grenzen van de te vormen gemeente bij gelegenheid van de herindeling afgehandeld moeten worden. Deelt de regering deze visie? Zij vragen daarom of kan worden gegarandeerd dat de bedoelde discussie over de grens met de gemeente Hoorn binnen afzienbare tijd kan worden afgerond, zodat na de beoogde samenvoeging geen «losse einden» overblijven.

5. Financiële aspecten

De leden van de CDA-fractie benadrukken dat het van belang is dat er na de herindeling een gemeente ontstaat die klaar is voor de opgave die haar de komende jaren te wachten staat én die een financieel gezond meer-

jarenperspectief kent. Zij nemen nota van de op onderzoek gebaseerde conclusie van GS dat de nieuwe gemeente financieel levensvatbaar is.

De voorzitter van de commissie,
Noorman-den Uyl

Adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx